
Odpowiedzialność prawna nauczyciela i dyrektora (porządkowa i dyscyplinarna)

*Krystyna Laudańska
Dyrektor Wydziału Organizacji i Informacji Oświatowej
Kuratorium Oświaty w Gdańsku*

Gdańsk, listopad 2013 r.

Odpowiedzialność prawna nauczyciela i dyrektora

- 1. Ustawowe obowiązki nauczyciela**
- 2. Odpowiedzialność prawna w szkole**
- 3. Odpowiedzialność porządkowa pracowników szkoły/placówki**
- 4. Odpowiedzialność dyscyplinarna nauczycieli**
- 5. Nauczyciel - funkcjonariusz publiczny**

Obowiązek przestrzegania prawa

**„Każdy ma obowiązek przestrzegania prawa
Rzeczypospolitej Polskiej”**

art. 83 Konstytucji RP

Odpowiedzialność prawna polega na obowiązku ponoszenia przez podmiot negatywnych konsekwencji (skutków) – sankcji przewidzianych przez prawo za zachowania stanowiące naruszenie obowiązków zawartych w normach prawnych.

Nauczyciel - zawód czy powołanie ?

- **Nauczyciel** – osoba trudniąca się nauczaniem, kształceniem kogoś, wpływająca na czyjąś świadomość i postępowanie (...) – (Wikipedia)
Nauczyciele - „ludzie mający władzę nad kształtem umysłów, posiadają władzę najwyższą, modelują ludzi, pomagają w uformowaniu ich osobowości i światopoglądu”.

- **Praca nauczyciela (wychowawcy) podlega ocenie z punktu widzenia:**
 - a) prawa,
 - b) pedagogiki,
 - c) etyki (właściwie pojętej postawy etycznej, motywacji pracy i prezentowanych wartości).

Etyka w kształceniu nauczycieli

- Gdy fachowość działań można w jakimś zakresie wyraźnie skonkretyzować, to ocena wartości etycznej działającego nauczyciela, wartości jakie prezentuje w kontaktach z wychowankami i uczniami staje się dla tych ocen niezwykle trudno wymierna.
- **Podjmując pracę pedagogiczną, nauczyciel musi mieć świadomość swoich moralnych powinności wobec uczniów, rodziców i społeczeństwa.**
- Ignorancja i niedbalstwo pedagogiczne mogą zaważyć na przyszłości wychowanków - nauczyciel może mieć poczucie źle spełnionego obowiązku i negatywną opinię najbliższego otoczenia i lokalnego środowiska.

Obowiązki nauczyciela

Nauczyciel (jak każdy obywatel) ma obowiązek przestrzegania prawa:

- stanowionego przez organy władzy państwowej;**
- stanowionego przez organy władzy samorządowej;**
- wewnątrzszkolnego - obowiązującego w szkole/placówce (statut, regulaminy, zarządzenia dyrektora)**

Ustawowe obowiązki nauczyciela

art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy Karta Nauczyciela

Stanowisko nauczyciela może zajmować osoba, która **przestrzega podstawowych zasad moralnych.**

art. 4 ustawy o systemie oświaty

Nauczyciel w swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych ma **obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską z poszanowaniem godności osobistej ucznia.**

Obowiązki nauczyciela

art. 6 ustawy Karta Nauczyciela

Nauczyciel obowiązany jest:

- 1) rzetelnie realizować zadania** związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, w tym zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę;
- 2) wspierać każdego ucznia w jego rozwoju;**
- 3) dążyć do pełni własnego rozwoju osobowego;**
- 4) kształcić i wychowywać młodzież** w umiłowaniu Ojczyzny, w poszanowaniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka;
- 5) dbać o kształtowanie u uczniów postaw moralnych** i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów.

Odpowiedzialność prawna w szkole/placówce

- ❑ **konstytucyjna** - naruszenie Konstytucji lub innych ustaw,
- ❑ **administracyjna** - naruszenie norm prawa administracyjnego,
- ❑ **finansowa** - naruszenie przepisów prawa finansowego,
- ❑ **karna** - dotyczy osób, które dopuściły się czynów zabronionych przez ustawę,
- ❑ **cywilna** - dotyczy osób fizycznych i prawnych za naruszenie norm prawa cywilnego, za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązań lub popełnienie czynów niedozwolonych,
- ❑ **pracownicza** - dotyczy pracowników za niewykonanie lub nienależyte wykonanie obowiązków pracowniczych.

Rodzaje odpowiedzialność prawnej nauczycieli:

- ❑ **pracownicza** (porządkowa i materialna) – ustawa z dnia 26.06.1974 r. kodeks pracy (Dz.U. z 1974 r. nr 24, poz. 141 z późn. zm.)
- ❑ **dyscyplinarna** – ustawa z dnia 26.01.1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2006 r. nr 97, poz. 674 z późn. zm.); rozporządzenie Ministra Edukacji narodowej z dnia 22.01.1998 r. w sprawie komisji dyscyplinarnej dla nauczycieli i trybu postępowania dyscyplinarnego
- ❑ **karna** (popętnienie czynu zabronionego) - ustawa z dnia 6.06.1998 r. – Kodeks karny (Dz.U. 1997 r. nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
- ❑ **cywilna** (kontraktowa i deliktowa) – ustawa z dnia 23.04.1964 r. – kodeks cywilny (Dz.U. z 1964 r., poz. 93 z późn. zm.)
- ❑ **za wykroczenie** - ustawa z dn. 20.05.1971 r. – kodeks wykroczeń (Dz.U. z 2010 r. nr 46, poz. 275 z późn. zm.)

ODPOWIEDZIALNOŚĆ NAUCZYCIELI

ustawa KN

Porządkowa	Dyscyplinarna
Uchybienia przeciwko porządkowi pracy (art. 75 ust. 2 KN)	Uchybienia godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom określonym w art. 6 KN (art. 75 ust. 1 KN)

Odpowiedzialności dyscyplinarnej (od 2009 r.) podlegają wszyscy nauczyciele, wychowawcy i inni pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w przedszkolach, szkołach i innych placówkach wymienionych w art. 1 ust. 1 Karty Nauczyciela.

Odpowiedzialność porządkowa

Odpowiedzialność porządkowa dotyczy wszystkich pracowników szkoły lub placówki oświatowej. Uprawnionym do stosowania kary jest pracodawca - dyrektor szkoły.

Art.108 § 1 Kp – nieprzestrzeganie organizacji i porządku pracy

Za nieprzestrzeganie przez pracownika ustalonej organizacji i porządku w procesie pracy, przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów przeciwpożarowych, a także przyjętego sposobu potwierdzania przybycia i obecności w pracy oraz usprawiedliwiania nieobecności w pracy, pracodawca może stosować:

karę upomnienia

karę nagany

Art. 108 § 2 Kp - **karę pieniężną**

Odpowiedzialność porządkowa

I. Organizacja i porządek w procesie pracy:

- statut szkoły,
- regulamin rady pedagogicznej,
- regulamin pracy (w tym zasady usprawiedliwiania nieobecności, punktualne rozpoczynanie i kończenie zajęć edukacyjnych, sprawowanie opieki podczas imprez i uroczystości szkolnych, przestrzeganie instrukcji o organizacji sprawdzianu lub egzaminów),
- inne regulaminy (np. regulamin dyżurów),
- zarządzenia dyrektora wydane w oparciu o obowiązujące przepisy.

II. Przepisy bhp i p.poż:

- regulaminy pracowni, korzystanie z urządzeń elektrycznych itp.

Odpowiedzialność porządkowa

Art. 108 kp

- § 2. Za nieprzestrzeganie przez pracownika przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy lub przepisów przeciwpożarowych, opuszczenie pracy bez usprawiedliwienia, stawienie się do pracy w stanie nietrzeźwości lub spożywanie alkoholu w czasie pracy – pracodawca może stosować karę pieniężną.
- § 3. Kara pieniężna za jedno przekroczenie, jak i za każdy dzień nieusprawiedliwionej nieobecności, nie może być wyższa od jednodniowego wynagrodzenia pracownika, a łącznie kary pieniężne nie mogą przewyższać dziesiątej części wynagrodzenia przypadającego pracownikowi do wypłaty, po dokonaniu potrąceń, o których mowa w art.87 § 1 pkt 1-3 (świadczenia alimentacyjne, egzekucyjne, zaliczki udzielone pracownikowi).
- § 4. Wpływy z kar pieniężnych przeznaczają się na poprawę warunków bezpieczeństwa i higieny pracy.

Odpowiedzialność porządkowa - Terminy

art. 109 § 1 kp - przedawnienie

Kara nie może być zastosowana po upływie 2 tygodni od powzięcia wiadomości o naruszeniu obowiązku pracowniczego i po upływie 3 miesięcy od dopuszczenia się tego naruszenia.

art. 109 § 2 i 3 kp - obowiązek wysłuchania pracownika

Kara może być zastosowana tylko po uprzednim wysłuchaniu pracownika.

Jeżeli z powodu nieobecności w zakładzie pracy pracownik nie może być wysłuchany, bieg dwutygodniowego terminu przewidzianego w § 1 nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu do dnia stawienia się pracownika do pracy.

Odpowiedzialność porządkowa

art. 111 kp - kryteria karania

Przy stosowaniu kary bierze się pod uwagę w szczególności :

- rodzaj naruszenia obowiązków pracowniczych,
- stopień winy pracownika,
- jego dotychczasowy stosunek do pracy.

art. 110 kp - zawiadomienie pracownika o zastosowanej karze

O zastosowanej karze pracodawca zawiadamia pracownika na piśmie, wskazując rodzaj naruszenia obowiązków pracowniczych i datę dopuszczenia się przez pracownika tego naruszenia oraz informując go o prawie zgłoszenia sprzeciwu i terminie jego wniesienia. Odpis zawiadomienia składa się do akt osobowych pracownika.

Odpowiedzialność porządkowa

art. 112 kp - sprzeciw ukaranego

- § 1. Jeżeli zastosowanie kary nastąpiło z naruszeniem przepisów prawa, pracownik może w ciągu 7 dni od dnia zawiadomienia go o ukaraniu wnieść **sprzeciw**. O uwzględnieniu lub odrzuceniu sprzeciwu decyduje pracodawca po rozpatrzeniu stanowiska reprezentującej pracownika **zakładowej organizacji związkowej**. Nieodrzućenie sprzeciwu w ciągu 14 dni od dnia jego wniesienia jest równoznaczne z uwzględnieniem sprzeciwu.
- § 2. Pracownik, który wniósł sprzeciw, może w ciągu 14 dni od dnia zawiadomienia o odrzuceniu tego sprzeciwu wystąpić do **sądu pracy** o uchylenie zastosowanej wobec niego kary.
- § 3. W razie uwzględnienia sprzeciwu wobec zastosowanej kary pieniężnej lub uchylenia tej kary przez sąd pracy, pracodawca jest obowiązany zwrócić pracownikowi równowartość kwoty tej kary.

Odpowiedzialność porządkowa

Art. 113 kp - zatarcie kary

- § 1.** Karę uważa się za niebyłą, a odpis zawiadomienia o ukaraniu usuwa się z akt osobowych pracownika po roku nienagannej pracy. Pracodawca może, z własnej inicjatywy lub na wniosek reprezentującej pracownika zakładowej organizacji związkowej, uznać karę za niebyłą przed upływem tego terminu.
- § 2.** Przepis § 1 zdanie pierwsze stosuje się odpowiednio w razie uwzględnienia sprzeciwu przez pracodawcę albo wydanie przez sąd pracy orzeczenia o uchyleniu kary.

Uprawnienia pracownika w związku z nałożoną karą porządkową

- prawo do wniesienia w ciągu 7 dni od zawiadomienia o ukaraniu sprzeciwu;
- podjęcie przez pracodawcę decyzji w zakresie sprzeciwu następuje dopiero po uprzednim rozpatrzeniu stanowiska organizacji związkowej reprezentującego pracownika;
- nieodrzućenie sprzeciwu przez pracodawcę w terminie 14 dni od dnia jego złożenia traktuje się jak jego uwzględnienie;
- w przypadku odrzucenia sprzeciwu, prawo do wystąpienia z wnioskiem do sądu pracy o uchylenie kary;
- obowiązek zwrotu przez pracodawcę kwoty kary pieniężnej w przypadku uwzględnienia sprzeciwu lub uchylenia kary przez sąd.

Odpowiedzialność porządkowa nauczycieli

- przykłady -

- ❑ nieobecność nieusprawiedliwiona w pracy (na zebraniu rady pedagogicznej, zebraniu z rodzicami), spóźnianie się do pracy;
- ❑ naruszenie obowiązku zapewnienia uczniom bezpieczeństwa, wychodzenie z lekcji, pozostawianie uczniów bez opieki;
- ❑ nieprawidłowe prowadzenie dokumentacji szkolnej (brak wpisów tematów, niewypełnianie arkuszy itp.);
- ❑ niepełnienie dyżurów podczas przerw między lekcjami;
- ❑ nieustalenie przewidywanych ocen semestralnych, rocznych w terminie określonym w statucie;
- ❑ nieprzestrzeganie zadań zespołu nadzorującego egzaminy zewnętrzne, itp..

Odpowiedzialność dyscyplinarna nauczycieli

Odpowiedzialność dyscyplinarna nauczycieli

Art. 75 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela

Nauczyciele podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za **uchybienia godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom**, o których mowa w art. 6 KN.

Art. 6 KN Nauczyciel obowiązany jest:

- 1) rzetelnie realizować zadania** związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, w tym zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę;
- 2) wspierać każdego ucznia w jego rozwoju;**
- 3) dążyć do pełni własnego rozwoju osobowego;**
- 4) kształcić i wychowywać młodzież w umiłowaniu Ojczyzny, w poszanowaniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka;**
- 5) dbać o kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów.**

Odpowiedzialność dyscyplinarna nauczycieli

Odpowiedzialność zawsze ponosi się za:

- **bezprawne działanie** (nauczyciel robi coś czego robić nie powinien)
- **zaniechanie działania** (nauczyciel nie robi tego, co należy do jego obowiązków)

Badane jest konkretne działanie lub zaniechanie mające związek z pracą nauczyciela, a nie przebieg pracy zawodowej i stosunek do obowiązków.

Przebieg pracy zawodowej lub stosunek do obowiązków może mieć tylko znaczenie przy wymierzaniu kary dyscyplinarnej, ale nie ma wpływu na wszczęcie i przebieg postępowania.

Terminy – art. 81 ust. 1 KN

Postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte:

- **po upływie 3 miesięcy** od dnia uzyskania przez Wojewodę wiadomości o popełnieniu czynu;
- **po upływie 3 lat** od popełnienia tego czynu;
- jeżeli jednak czyn stanowi przestępstwo, okres ten nie może być krótszy od okresu przedawnienia ścigania tego przestępstwa.

Ważne!

- Rozwiązanie stosunku pracy po popełnieniu czynu nie stanowi przeszkody do wszczęcia i prowadzenia postępowania dyscyplinarnego oraz wymierzenia kary dyscyplinarnej.

Odpowiedzialność dyscyplinarna – porządkowa - karna

- ❑ Nie wszczyna się postępowania dyscyplinarnego, a wszczęte umarza gdy za popełnione przewinienie nauczyciel został **ukarany karą porządkową** zgodnie z art. 108 Kodeksu pracy.
- ❑ W przypadku popełnienia przez nauczyciela czynu powodującego odpowiedzialność dyscyplinarną, który w świetle przepisów kodeksu karnego stanowi **przestępstwo** – nauczyciel ponosi odpowiedzialność **dyscyplinarną i karną**.
- ❑ **Wniosek o wszczęcie postępowania wyjaśniającego** – do Wojewody tj. organu, przy którym działa Komisja Dyscyplinarna
- ❑ **Wniosek (informacja) powinien zawierać:**
wskazanie sposobu uchybienia godności i/lub obowiązkowi; ustalenie: kto, kiedy, wobec kogo, dokumentację na potwierdzenie wniesionych zarzutów, opis przeprowadzonych czynności wyjaśniających przez dyrektora szkoły.

Kary dyscyplinarne dla nauczycieli

art. 76 ustawy Karta Nauczyciela

1. Karami dyscyplinarnymi dla nauczycieli są:

- 1) **nagana z ostrzeżeniem,**
- 2) **zwolnienie z pracy,**
- 3) **zwolnienie z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczycielskim w okresie 3 lat od ukarania,**
- 4) **zwolnienie z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczycielskim.**

2. Kary dyscyplinarne wymierza komisja dyscyplinarna:

- 1) **w I instancji** - orzeka komisja dyscyplinarna dla nauczycieli przy Wojewodzie
- 2) **w II instancji** - orzeka odwoławcza komisja dyscyplinarna przy ministrze właściwym ds. oświaty.

3. Od prawomocnego orzeczenia odwoławczej komisji dyscyplinarnej przy ministrze stronom przysługuje odwołanie do właściwego wg miejsca zamieszkania obwinionego sądu apelacyjnego – sądu pracy i ubezpieczeń społecznych.

Uprawnienia Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli

Komisja dyscyplinarna wydaje orzeczenie dyscyplinarne o:

- ❖ **uniewinnieniu nauczyciela,**
- ❖ **umorzeniu postępowania dyscyplinarnego,**
- ❖ **ukaraniu , wymierzając karę:**
 - nagana z ostrzeżeniem,
 - zwolnienie z pracy,
 - zwolnienie z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczycielskim w okresie 3 lat od ukarania,
 - wydalenie z zawodu nauczycielskiego.

Wykonanie orzeczenia Komisji Dyscyplinarnej

- ✓ **Prawomocne orzeczenie komisji dyscyplinarnej podlega wykonaniu przez dyrektora szkoły, a w stosunku do dyrektora szkoły przez organ prowadzący szkołę.**
- ✓ **Do akt osobowych nauczyciela należy włączyć odpis orzeczenia wraz z uzasadnieniem.**
- ✓ **Z akt osobowych usuwa się wszelkie dokumenty w przypadku uniewinnienia nauczyciela lub umorzenia postępowania dyscyplinarnego.**

Uchybienie godności lub obowiązkom zawodu nauczyciela przykłady

- ❑ stosowanie przemocy fizycznej lub przemocy psychicznej w stosunku do uczniów;
- ❑ wyśmiewanie, dokuczanie, szykanowanie;
- ❑ molestowanie seksualne;
- ❑ korupcja, szantaż;
- ❑ narażenie uczniów na utratę zdrowia;
- ❑ wykorzystywanie stosunku zależności w celu wymuszania pożądanых zachowań i działań;
- ❑ niska kultura słowa (agresja słowna, wulgarne słownictwo),
- ❑ poświadczenie nieprawdy, fałszowanie dokumentów;
- ❑ czerpanie korzyści materialnych;

Uchybienie godności lub obowiązkom zawodu nauczyciela przykłady

- udzielanie niedozwolonej pomocy uczniom podczas sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych;
- nierealizowanie podstawy programowej;
- nieetyczne zachowania, np.: nieprzestrzeganie tajemnicy rady pedagogicznej;
- brak nadzoru nad uczniami w czasie zajęć organizowanych przez szkołę;
- propagowanie rasizmu, szerzenie nienawiści;
- brak reakcji na łamanie prawa przez nauczycieli i uczniów;
- porzucenie pracy;
- prawomocne skazanie za przestępstwo;
- wykorzystywanie cudzych materiałów, programów bez zgody ich autora (plagiaty)

Tryb postępowania dyscyplinarnego

rozporządzenie MEN z dn. 22.01.1998 r. w sprawie komisji dyscyplinarnych dla nauczycieli i trybu postępowania dyscyplinarnego Dz.U. z 1998 r. nr 15, poz. 64

- 1. Wniosek (informacja) o wszczęcie postępowania do Wojewody** (dyrektor szkoły, organ prowadzący szkołę, organ nadzoru pedagogicznego, nauczyciel, rodzic, informacja prokuratury, policji)
 - 2. Polecenie rzecznikowi przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego** (Wojewoda)
 - 3. Postępowanie wyjaśniające** (rzecznik dyscyplinarny dla nauczycieli przy Wojewodzie)
 - 4. Wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego (lub postanowienie o umorzeniu)** – rzecznik dyscyplinarny
 - 5. Postępowanie dyscyplinarne w pierwszej instancji** - Komisja Dyscyplinarna dla Nauczycieli przy Wojewodzie
 - 6. Orzeczenie Komisji o ukaraniu i wymierzeniu kary, albo uniewinnienie lub umorzenie postępowania)**
 - 7. Postępowanie odwoławcze** - Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna dla Nauczycieli przy Ministrze Edukacji
 - 8. Odwołanie od orzeczeń OKDN przy MEN do Sądu Apelacyjnego – Sąd pracy i ubezpieczeń społecznych**
-

Zawieszenie w pełnieniu obowiązków nauczyciela

art. 83 Karty Nauczyciela

Dyrektor szkoły może zawiesić w pełnieniu obowiązków nauczyciela, a organ prowadzący szkołę – dyrektora szkoły, przeciwko któremu wszczęto postępowanie karne lub złożono wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego , jeżeli ze względu na powagę i wiarygodność wysuniętych zarzutów celowe jest odsunięcie nauczyciela od wykonywania obowiązków nauczyciela w szkole.

W sprawach niecierpiących zwłoki nauczyciel i dyrektor szkoły może być zawieszony przed złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

Zawieszenie w pełnieniu obowiązków nauczyciela

- ❑ **art. 83 ust. 1a** Zawieszenie w pełnieniu obowiązków następuje, gdy wszczęte postępowanie karne albo złożony wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego dotyczy naruszenia praw i dobra dziecka.
- ❑ **art. 83 ust. 2** Zawieszenie z mocy prawa następuje, gdy nauczyciel jest tymczasowo aresztowany lub w przypadku pozbawienia wolności w związku z występkiem karnym.
- ❑ Zawieszenie w pełnieniu obowiązków nie może trwać dłużej niż 6 miesięcy, chyba że przeciwko nauczycielowi lub dyrektorowi toczy się jeszcze postępowanie karne lub postępowanie dyscyplinarne, w związku z którym nastąpiło zawieszenie.
- ❑ **art. 83 ust. 3** Od decyzji w sprawie zawieszenia w pełnieniu obowiązków przysługuje odwołanie do Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli przy Wojewodzie (składane za pośrednictwem dyrektora szkoły lub organu prowadzącego).

Odpowiedzialność porządkowa czy dyscyplinarna ?

Dyscyplinarna	Porządkowa
<p>Przewinienia nauczyciela:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ nierzetelna realizacja zadań związanych z powierzonym stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, w tym▪ niezapewnienie bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę (...)	<p>Nieprzestrzeganie przez pracownika:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ ustalonej organizacji porządku w procesie pracy,▪ przepisów bhp, p. poż,▪ przyjętego sposobu potwierdzania przybycia i obecności w pracy oraz▪ usprawiedliwiania nieobecności w pracy

Praktyka:

Jeżeli nagannego zachowania nauczyciela nie można przyporządkować do odpowiedzialności porządkowej – należy je uznać za przewinienie dyscyplinarne.

Ukaranie nauczyciela karą porządkową wyklucza wszczęcie postępowania dyscyplinarnego za ten sam czyn popełniony w tym samym czasie.

Postępowanie rzecznika dyscyplinarnego

Postępowanie wyjaśniające:

- ustalenie czy za popełnione przewinienie nauczyciel nie został ukarany karą porządkową zgodnie z art.108 kodeksu pracy, czy nie nastąpiło przedawnienie odpowiedzialności dyscyplinarnej,
- przesłuchanie obwinionego oraz umożliwienie mu złożenia wyjaśnień,
- przesłuchanie świadków i biegłych,
- zebranie i przeprowadzenie dowodów koniecznych do wyjaśnienia sprawy,
- sporządzenie wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego do Komisji Dyscyplinarnej oraz przygotowanie dokumentacji sprawy

Postępowanie dyscyplinarne:

- uczestniczenie w rozprawie w charakterze strony,
- wnoszenie zażaleń na postanowienia i odwołań od orzeczeń do komisji drugiej instancji,
- składanie apelacji od orzeczeń Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych.

Zadania Komisji Dyscyplinarnej

1. Wszczęcie postępowania dyscyplinarnego – przyjęcie wniosku rzecznika dyscyplinarnego;
2. Wyznaczenie składu orzekającego przez przewodniczącego komisji;
3. Postanowienie składu orzekającego o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego i wyznaczeniu terminu rozprawy, odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego lub przekazaniu sprawy rzecznikowi w celu uzupełnienia;
4. Prowadzenie rozprawy-przeprowadzenie postępowania dowodowego,
5. Wydanie **orzeczenia dyscyplinarnego** - o ukaraniu; o uniewinnieniu albo o umorzeniu postępowania oraz sporządzenie uzasadnienia;
6. Przekazanie orzeczenia obwinionemu, dyrektorowi szkoły/placówki (lub organowi prowadzącemu w przypadku obwinionego dyrektora).

Zatarcie kary

art. 82 ustawy Karta Nauczyciela

1. Kary dyscyplinarne określone w art. 76 ust. 1 pkt 1-3 (**nagana z ostrzeżeniem, zwolnienie z pracy**) podlegają zatarciu, a odpis orzeczenia o ukaraniu dołączony do akt osobowych nauczyciela podlega zniszczeniu po upływie **3 lat** od dnia doręczenia nauczycielowi prawomocnego orzeczenia o ukaraniu.
2. W przypadku kary określonej w art. 76 ust. 1 pkt 3a (**zwolnienie z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczycielskim w okresie 3 lat od ukarania**) po upływie **6 lat** od dnia doręczenia nauczycielowi prawomocnego orzeczenia o ukaraniu.

Jeżeli w okresie przed zatarciem kary dyscyplinarnej nauczyciel zostanie ponownie ukarany dyscyplinarnie, terminy, o których mowa w ust. 1 liczy się od dnia doręczenia nauczycielowi prawomocnego orzeczenia o ponownym ukaraniu.

Obowiązek wykonania postanowień ust.1 spoczywa na dyrektorze szkoły i organie prowadzącym szkołę.

	Porządkowa	Dyscyplinarna
Rodzaj odpowiedzialności	Art. 108 kp - uchybienia przeciwko porządkowi pracy	Art.75 KN - uchybienia godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom, o których mowa w art. 6 KN
Kto podlega odpowiedzialności	nauczyciele, pracownicy administracji i obsługi	Nauczyciele (<i>bez względu na stopień awansu i sposób nawiązania stosunku pracy</i>)
Kto wymierza kary	Pracodawca (dyrektor /organ prowadzący)	Komisja Dyscyplinarna dla Nauczycieli
Rodzaje kar	<ol style="list-style-type: none"> 1.Upomnienie 2. Nagana 3. Kara pieniężna 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nagana z ostrzeżeniem 2. Zwolnienie z pracy 3. Zwolnienie z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczycielskim w okresie 3 lat od ukarania 4. Wydalenie z zawodu
Zatarcie prawomocnej kary	z mocy prawa – po roku nienagannej pracy (wcześniej z inicjatywy pracodawcy lub na wniosek zakładowej organizacji związkowej)	kara nagany i zwolnienia z pracy – po upływie 3 lat od ukarania , kara zwolnienia z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczycielskim – po 6 latach

Nauczyciel funkcjonariusz publiczny

7. Nauczyciel - funkcjonariusz publiczny

art. 63 ust.1 KN

- ❑ Nauczyciel podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych – na zasadach określonych w ustawie z dnia 5.06.1997 r. – kodeks karny.

Ważne !

- ❑ Organ prowadzący szkołę obowiązany jest z urzędu występować w obronie nauczyciela, gdy ustalone dla nauczyciela uprawnienia zostaną naruszone.

Ochrona funkcjonariusza publicznego

Art. 222. § 1. kk

Kto narusza nietykalność cielesną funkcjonariusza publicznego lub osoby do pomocy mu przybranej podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3

Art. 223 kk

Kto, działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami lub używając broni palnej, noża lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu albo środka obezwładniającego, **dopuszcza się czynnej napaści na funkcjonariusza publicznego** podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Art. 226. § 1

Kto znieważa funkcjonariusza publicznego podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Odpowiedzialność funkcjonariusza

Art. 231 § 1

Funkcjonariusz publiczny **który, przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, podlega karze (...)**

Art. 266 § 2

Funkcjonariusz publiczny, **który ujawnia osobie nieuprawnionej informację stanowiącą tajemnicę służbową, a której ujawnienie może narazić na szkodę prawnie chroniony interes, podlega karze (...)**

Dziękuję za uwagę

